

Ügyiratszám: Bod/2535/2019.

Sorszám: 149/2019.

Nyilvános ülés	☒
Zárt ülés	☐
Mötv. 46. § (2) a)	☐
Mötv. 46. § (2) b)	☐
Mötv. 46. § (2) c)	☐

T á j é k o z t a t ó

a Vörösmarty Mihály Könyvtár által a KSZR-ben végzett 2018. évi tevékenységről

Előadó:

Wurczinger Lóránt polgármester

Előkészítésben részt vett:

Kovács Réka ügyintéző

Előzetesen tárgyalja:

Humánügyi Bizottság

egyszerű többség	☒
minősített többség	☐
Mötv. 50. §	☐
Mötv. 42. § ...	☐
SzMSz 31. § (2) ...	☐

Készült:

Bodajk, 2019. június 12.

Tisztelt Képviselő-testület!

A települési könyvtári ellátás biztosítás a települési önkormányzatok kötelező feladata. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 64. § (1)-(3) bekezdése szerint:

"64. § (1) A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feladatot a községi és a városi önkormányzat

a) nyilvános könyvtár fenntartásával vagy

b) a megyei hatókörű városi könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével teljesíti.

(2a) A nyilvános könyvtár fenntartását és működtetését a települési önkormányzat a helyi önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság útján is elláthatja.

(3) A (2) bekezdés b) pontja esetén a települési önkormányzat megállapodást köt a megyei hatókörű városi könyvtárral, és az igénybe vett szolgáltatások fogadására alkalmas könyvtári, információs és közösségi hely elnevezésű könyvtári szolgáltató helyet működtet."

Mivel önkormányzatunk a könyvtári ellátást nyilvános könyvtár fenntartásával nem tudta megoldani, ezért a Vörösmarty Mihály Könyvtár (a továbbiakban: megyei könyvtár) szolgáltatásainak igénybevételével - Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszeren keresztül (a továbbiakban: KSZR) - oldja azt meg.

A megyei könyvtár 2013 óta végzi a Fejér megyei kistépülések ellátását a KSZR keretei között. Tavalyi évben 70 településen végezte a tevékenységet. A KSZR célja, hogy a településeken élők közvetve vagy közvetlenül hozzáférjenek olyan hatékony és minőségi könyvtári ellátáshoz, amely alapvetően a felhasználók igényeit elégíti ki.

Önkormányzatunk a fentiek alapján 2013. október 30-án írt alá megállapodást a megyei könyvtárral, mely megállapodás 7.3 pontja és a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet 7. § (5) bekezdése alapján a megyei könyvtár megküldte a mellékelt tájékoztatót, melyben a 2018. évi Fejér megyei KSZR-ben végzett tevékenységről és a rendszer főbb adatairól tájékoztatnak.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a tájékoztatót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Wurczinger Lóránt s. k.
polgármester

Határozati javaslat

a Vörösmarty Mihály Könyvtár által a KSZR-ben végzett 2018. évi tevékenységről szóló tájékoztatóról

A képviselő-testület a Vörösmarty Mihály Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer által 2018. évben nyújtott szolgáltatásokról és tevékenységről szóló tájékoztatóját megtárgyalta és elfogadta.

Felkéri a polgármestert, hogy a határozatról a Vörösmarty Mihály Könyvtárat (Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1.) értesítse.

Felelős: Wurczinger Lóránt polgármester

Határidő: azonnal

BODAJKI POLGÁRMESTERI HIVATAL
Érkezett: 2019 JUN. 12
Ügyirat szám: BOD/2.5.35-1/20.19
Előadó: Kovács Anka

TÁJÉKOZTATÓ

A

**VÖRÖSMARTY MIHÁLY KÖNYVTÁR ÁLTAL
A KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN
VÉGZETT TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

BODAJK

2018

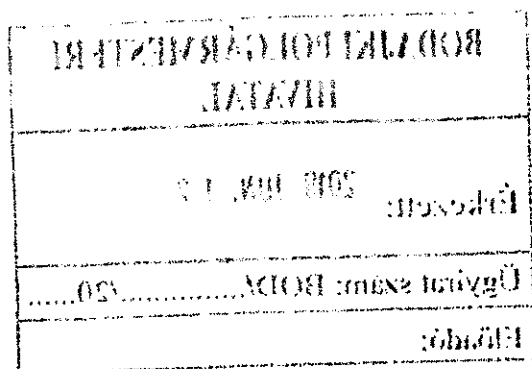

VÖRÖSMARTY
MIHÁLY
KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ
RENDSZER

TÁJÉKOZTATÓ

a Vörösmarty Mihály Könyvtár által

a Fejér megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében végzett

2018. évi tevékenységről¹

A települési könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzat kötelező feladata.² Az ezt segítő kistérségi ellátásokat 2013-ban a megyei hatókörű városi könyvtárak által működtetett országosan egységes rendszerré szervezték,³ ez a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (továbbiakban: KSZR). Ennek értelmében bármely 5000 fő (2019-től: 5500 fő⁴) alatti lakosságszámmal rendelkező település önkormányzata együttműködésre léphet az illetékes megyei hatókörű könyvtárral, és csatlakozhat a KSZR-hez, melyet Fejér megyében a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtár (továbbiakban: VMK) működtet.⁵ A VMK szervezetén belül a *Gyűjteményszervezési és megyei szolgáltatási osztály* (osztályvezető: Márky Balázs) keretében működő *Könyvtárellátási és módszertani csoport* (csoportvezető: Németh Szilvia) feladata – egyéb teendői mellett – a KSZR működtetése, míg az új könyvek beszerzését, leltározását, kölcsönzésre való előkészítését az ugyanezen osztályon belül működő *Állományalakító és feldolgozó csoport* (csoportvezető: Laky Éva) végzi.

¹ A 39/2013 (V.31.) EMMI r. 7. § (5) bek. alapján a megyei hatókörű városi könyvtár – Fejér-megyében a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtár – tájékoztatást készít a települési önkormányzat részére az előző évi működésről.

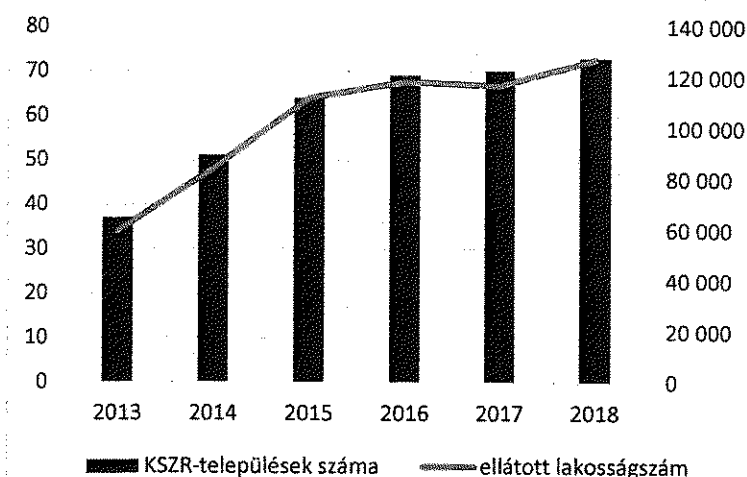
² A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. tv. 64. § (1) bek. skk.

³ 39/2013 (V.31.) EMMI r. a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről.

⁴ 2018. évi L tv. Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről 2. mell. IV:1 rész hc) pontja alapján.

⁵ A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. tv. 66. § h) pontja.

Fejér megye 108 településéből 96 lakosságszáma 5000 fő alatti, tehát jogosult a KSZR-hez való csatlakozásra. A KSZR 2013-ban 37 településsel indult, majd a csatlakozó önkormányzatok szá-

lako-
zó önkormányzatok szá-
mának fokozatos emelkedésé-
vel 2017-re a szerződött önkor-
mányzatok száma 70-re nőtt.
2017 végén két település (Aba,
Tác) kilépett a rendszerből –
ilyenre az indulás óta nem volt
példa -, de 2018-ra 5 új belé-
pővel (Alsószentiván, Kápol-
násnyék, Kulcs, Nádasdla-

dány, Sárosd) a csatlakozott önkormányzatok száma így is 73-ra, a szolgáltatással ellátott lakosságszám pedig 127.193-ra nőtt. (Egy önkormányzat határidőn túl csatlakozott, ezért a 2018-as finanszírozást csak 72 település alapján kaptuk.)

A KSZR működtetéséhez az ellátott település- és lakosságszám alapján rendelkezésünkre álló csaknem 66 millió Ft-os állami támogatást dokumentumvásárlásra, a technikai eszközök és a bútorzat megújítására, beszerzésére, rendezvények támogatására, szakmai továbbképzések megvalósítására használtuk fel.

A KSZR-hez való tartozás lehetőséget ad a kistelepülés lakosságának a korszerű könyvtári szolgáltatásokhoz való hozzáférésre. Annak azonban, hogy ez a gyakorlatban is megvalósuljon, feltétele a könyvtár helyének megfelelő megválasztása és kialakítása. KSZR könyvtáraink elhelyezése változatos: 13 működik önálló épületben, 9 kapott elhelyezést IKSZT-épületben, 6 iskolában, 31 pedig egyéb kulturális intézményben (jellemzően művelődési házban). A többi 14 könyvtár egyéb helyeken – pl. polgármesteri hivatalban, időotthonban, kollégiumban, borházban – működik. Az épületek állaga, belső berendezésük színvonala is nagyon változó. Aktuális felmérésünk alapján 26 könyvtár működik felújított, 27 működik elfogadható állapotú épületben, 20 pedig olyanban, amelyik felújításra szorul. A belső berendezés tekintetében kicsit jobb a helyzet: 38 könyvtár felújított, 19 elfogadható, viszont 17 felújításra szorul. A KSZR alapelve, hogy mindenhol egységes színvonalú szolgáltatást nyújtunk, ezért a „felújításra szorul” kategóriában hosszú távon nem maradhat sem épület, sem könyvtár-belső.

A megyei KSZR könyvtárak átlagos alapterülete 68 m², ami nem tekinthető rossznak, bár elmarad az *Emberi Erőforrások Minisztériuma* és az *Informatikai és Könyvtári Szövetség* által 2015-ben közösen kiadott KSZR-ajánlás⁶ optimálisnak tekintett értékétől – 80-100 m² –, de ez az átlagérték megyénkben 16 m²-től 250 m²-ig terjedő széles spektrumot takar: csak 25 könyvtár területe haladja meg a 80 m²-t, 11 könyvtáré pedig a 30 m²-t sem éri el. Figyelembe kell azonban vennünk, hogy a könyvtári alapterület nagyságánál fontosabb az épület és a könyvtárbelső jó állapota.

Az épületek fejlesztése stratégiai kérdés: csak a jól megközelíthető, jó állapotú, tiszta épület vonzza az olvasókat. Olyan könyvtárban, ahol az olvasók számára nem kelleme a tartózkodás, minden további munka feleslegessé válik. Ezért valamennyi KSZR könyvtárnak elkészítettük a belsőépítészeti és arculati tervét, és a bútorgépezéseket a pénzügyi lehetőségek függvényében, ennek alapján intézzük.

Az új könyvtári eszközök, bútorgépezések beszerzéséhez nagy segítség a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) által az önkormányzatok számára minden évben kiírt *„Kistérségek könyvtárainak szakmai eszközfejlesztése, korszerűsítése”* pályázat, amelyen 3,5 millió Ft vissza nem térítendő támogatást lehet nyerni, 10%-os önrésszel. Évről-évre elindul több településünk is ezen a pályázaton, néhányan – 2018-ban Csór és Isztimér – nyertek is. A 2017-es nyertes Baracs 2018-ban adta át olvasóinak megújult könyvtárát.⁷ A kedvező tapasztalatok miatt az idén is szorgalmazzuk, és szakvéleményünkkel támogatjuk a pályázást.

A megyei KSZR-információk önálló honlapon jelennek meg.⁸ Itt megtalálhatók a könyvtárak adatai, valamint rendszeresen frissülő tartalmak érhetők el a könyvtárakkal kapcsolatos hírekkel, programokkal, a rendezvényekről képgalériák találhatók.

A megye 73 KSZR könyvtárában összesen 89 személy látta el a könyvtárosi feladatokat – van olyan könyvtár, ahol többen is dolgoznak –, ebből nyolcan teljes munkaidőjű közalkalmazottak, 32-en részmunkaidősök, 16-an megbízási szerződéssel dolgoznak, 26-an közfoglalkoztatottak, és van 7 önkéntes is. Gondot jelent, hogy csupán 77%-uk végzettsége felel meg a jogszabályban támasztott követelményeknek.⁹ Ennek ellenére

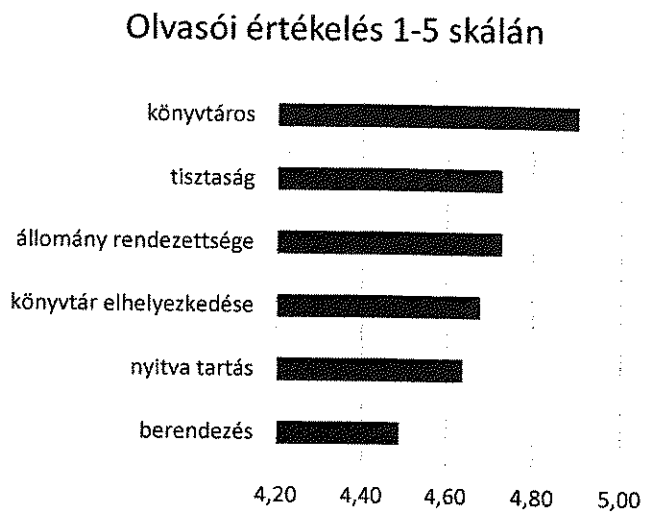
⁶ www.fejerkszr.hu/_upload/editor/kszr_ajanlas.pdf

⁷ www.duol.hu/kozelet/helyi-kozelet/baracs-konyvtar-avatas-felujitas-fejlesztas-2338496/

⁸ www.fejerkszr.hu

⁹ 1500 fő alatti településen érettségivel, 1500-2500 fő közötti településen középfokú szakirányú végzettséggel, 2500 fő feletti településen felsőfokú végzettséggel és könyvtárosi képesítéssel kell rendelkeznie a

a könyvtárosok jól teljesítenek. A 2018 novemberében végzett olvasói elégedettség-mérés adatai alapján az olvasók a legjobban személyesen a könyvtárosokkal elégedettek. Ezt követik az elégedettségi sorban azok a tényezők, melyekre a könyvtárosnak közvetlen ráhatása van (tisztaság, állomány rendezettsége). A legalacsonyabbra az olvasók az objektív körülményeket pontozták, de elégedettségük még itt is meglehetősen magas.

A KSZR könyvtárakban dolgozók minőségi munkáját továbbképzésekkel segítjük. 2018-ban négy KSZR-műhelynapot rendeztünk, és ezen alkalmakon túl is lehetővé tettük számukra a VMK-ban – a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Fejér Megyei Szervezetével közösen – rendezett továbbképzéseken való részvételt. A témaválasztások – az aktuális problémákhoz igazodva – 2018-ban az új uniós adatvédelmi rendelet (GDPR), illetve az országos digitalizálási stratégia gyakorlati alkalmazásai köré csoportosultak.

A 2018-as KSZR-díjat magas színvonalú munkája elismeréseként Csókás Elekné, a váli könyvtár könyvtárosa kapta.

2018-ban a KSZR könyvtárak heti átlagos nyitvatartása 17 óra volt. Ez önmagában jó érték, de körül nagy a szórás. Húsz településen a nyitvatartás nem haladja meg a minimális heti 6 órát – ebből 3 könyvtárban el sem éri –, míg 23 településen az – ötezer fő feletti lakosságszámú településeken elvárt – heti 25 órát is meghaladja. Mindazonáltal az átlagos érték évről-évre folyamatosan emelkedik, 2013-ban még csak 12,8 óra volt. Jó lenne, ha ez a tendencia tovább folytatódna, mert a nyitvatartás az az alap, ami az összes többi használati mutató javulását maga után vonja.

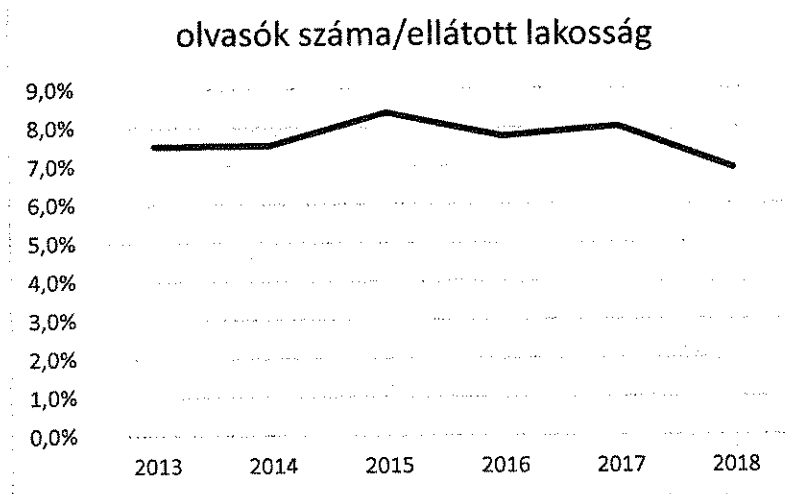
2018-ban 27.091.000 Ft-ot fordítottunk állománygyarapításra, ebből 14.174 új dokumentumot vásároltunk. Ez jellemzően könyvet jelentett (13.484 db-ot), de térképek,

foglalkoztatottnak. Ezen kívül a jogszabály 2500 fő feletti településen előírja a közalkalmazotti jogviszonyban történő foglalkoztatást is [39/2013. (V.31.) EMMI r. 5. § (1) bek. g) pontja].

hangoskönyvek és DVD-k mellett 50 településen folyóiratokra is előfizettünk. A már hivatkozott KSZR-ajánlás a gyarapításra azt javasolja, hogy évente 150 dokumentummal kell gyarapítani a könyvtárat, és ehhez ezer lakos felett ezer lakosonként hozzá kell adni 50-50 darabot. Ehhez a gyarapítási normához próbáltuk tartani magunkat, de több helyen a helyhiány mára gátjává vált az állomány növekedésének. Mindazonáltal az ezen ajánlás alapján megyei szinten összesen 12.500 darabos gyarapítási elvárást teljesítettük.

A KSZR-en belül kapott könyveken túl a könyvtárak saját forrásból is gyarapították állományukat. A fenntartó önkormányzatok közül 43-an járultak hozzá ily' módon a szolgáltatás színvonalának emeléséhez összesen 9.884.000 Ft-tal. Ezzel a támogatással – a lakossági könyvfelajánlásokkal együtt – megyei szinten összesen 5.572 dokumentum került a könyvtárak állományába.

Egy könyvtár működésének legfontosabb indikátora a beiratkozott – és a könyvtárat valóban használó – olvasók száma, és az általuk használt (kikölcsönzött vagy helyben

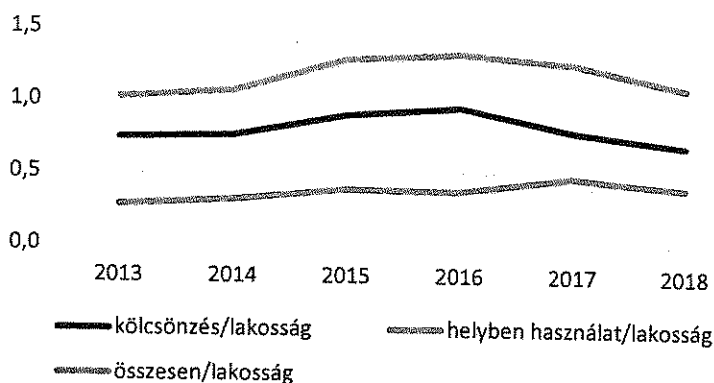
olvasott) dokumentumok száma. A már hivatkozott KSZR-ajánlás e tekintetben a lakosságszámhoz viszonyítva fogalmaz meg elvárásokat: az aktív olvasók minimális számát a lakosság 20%-ában határozza meg. Tapasztalataink szerint ez irreális elvá-

rás, a szolgáltatás történetének hat éve alatt ennek a számnak a közelébe sem kerültünk. A megyei átlag 7-8% körül ingadozik, jelenleg 6,9%. Tavaly egyetlen településünk tudta egyáltalán csak megközelíteni ezt az értéket (Cece: 19,4%). Hirtelen javulásra nincs kilátás, az ellátott lakosság növekedésével az olvasók aránya érdemben eddig sem változott, sőt a tavalyi évben enyhe csökkenésnek indult.

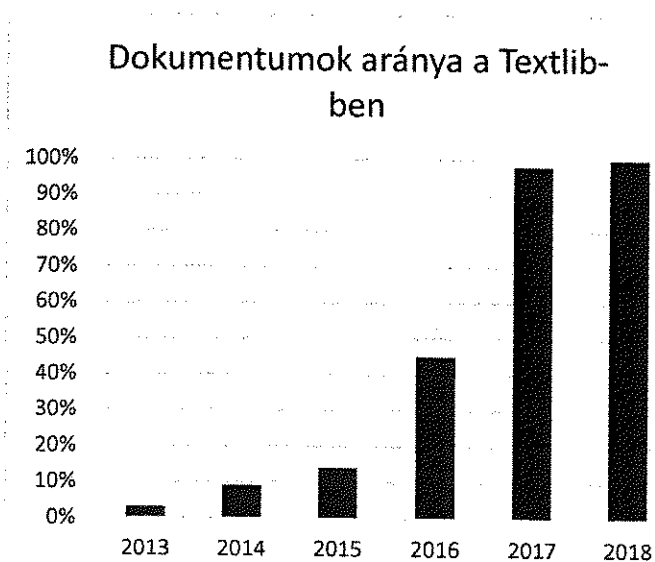
A másik nagyon fontos mutató, hogy a beiratkozott olvasók mennyire aktívak, hány-szor kölcsönzik ki, vagy hány-szor használják helyben a könyvtári dokumentumokat. Ez adat nyilván nem független az aktív olvasók számától, és a kezdeti évek javuló értékei után ez is csökkenni kezdett.

Az országos statisztikai mintavétellel összhangban a könyvtárlátogatások szá-

mát legalább a lakosság 2,5-szeresében határozza meg. Tapasztalataink szerint ezek az elvárások irreálisak. (A könyvtárlátogatások helyett – az országos statisztikai mintavétellel összhangban – mi a kölcsönzések és helyben használatok számát tartjuk nyilván, amely értelemszerűen magasabb szám a könyvtárlátogatásoknál, hiszen egy látogatáskor több könyv kölcsönzése is megvalósulhat.)

Mindkét mutató, a kezdeti évek (2013-15) felfutása után, az utóbbi időszakban (2018-19) csökkenésbe ment át. Ezen adatokon nagyságrendileg aligha tudunk belátható időn belül változtatni.

A KSZR települések állományának retrospektív számítógépes katalógusba (TextLib) vitele 2013-ban kezdődött, és 2017 végére befejeződött. 2018-ban elvégeztük az új csatlakozók állományának számítógépes katalógusba vitelét, így jelenleg a teljes KSZR könyvtári állomány (összesen 413.938 dokumentum) lekérdezhető a VMK honlapján keresztül.¹⁰

Az számítógépes könyvtári katalógus jó alapot nyújt a könyvtárközi kölcsönzésre. Ennek lehetősége a KSZR könyvtárak számára a rendszer indulása – 2013 – óta adott,

¹⁰ <http://tlwww.vmk.hu/tlwww/>

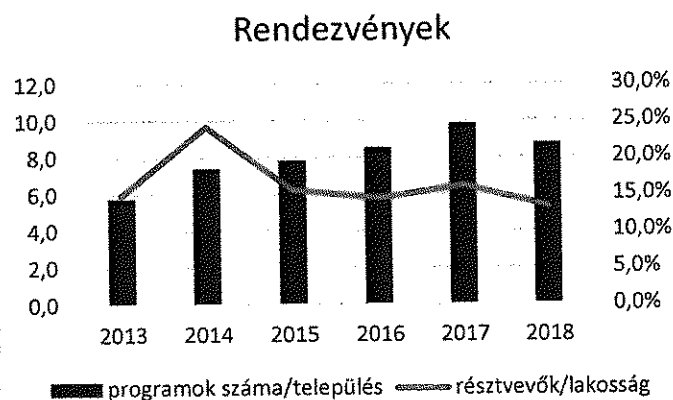
mégis 2018-ban is csak 31 könyvtár élt ezzel a lehetőséggel. Ők összesen 1581 kérést küldtek felénk, kevesebbet, mint tavaly (1685), ezzel sajnos visszafordult az utóbbi

évek öröndetesen emelkedő tendenciája. Pedig a könyvtárközi kölcsönzés a KSZR ellátás egyik hangsúlyos része, ezáltal egészül ki a helyben tartott, gyakrabban olvasott állomány a ritkábban olvasott, és ezért helyben nem tartott, állomány-

hoz való hozzájárulás lehetőségével. Ezáltal a vidéki KSZR könyvtárban beiratkozott olvasó hozzájuthat a megyei könyvtár állományához is. A könyvtárközi kérés teljesítése részünkről postai úton történik, ezt mi fizetjük, a visszaküldés terheli a kérő könyvtárat (amelynek postai díját vagy az olvasóra terheli, vagy magára vállalja, ezenkívül lehetőség van a személyes visszahozatalra is).

A mai könyvtár több annál, mint egy hely, ahonnan könyveket lehet kölcsönözni. A KSZR létrehozásának központi gondolata az volt, hogy a kistelepülési könyvtárak kö-

zösségteremtő helyekké váljanak. A már hivatkozott KSZR-ajánlás évente legalább négy könyvtári program – író-olvasó találkozó, ismeretterjesztő előadás, könyvtári óra – megtartását javasolja. A megye 73 KSZR-be tartozó könyvtára 620 rendezvényt szervezett (átlagosan 8,5 rendezvény/település), me-

lyeken 16.216-an vettek részt. Mind a rendezvények, mind a résztvevők száma csökkent a tavalyi évhez képest – 10, ill. 14%-kal –, mely nem vezethető vissza egyetlen okra.

Feladat a csökkenés megállítása. Az olvasók körében végzett elégedettségmérés kiértékelése meghatározza a követendő irányokat. A „Milyen programokon venne részt szívesen?” kérdésre messze a legtöbb szavazatot az „író-olvasó találkozó” kapta, másodikként az „ismeretterjesztő előadások” végzett.

Könyvtáraink aktívabb fele, kétharmada rendszeresen csatlakozik az országos programsorozatokhoz. Az Internet Fiesta keretében 48 településen 90 programot tartottak, az Országos Könyvtári Napok idején 51 településen 121 program volt, míg a *Posztolj verset!* felhívásra 31 településen 207 vers tétetett közhírré.

Országos kezdeményezés a 2015-től létező *KönyvtárMozi* program. Különlegessége, hogy nem alkalomhoz kötődik, egész évben tart. Célja a régi filmklubok és a közösségi moziélmény újratemtése a könyvtár falai között. Tavaly 19 könyvtár vett részt a programban, a 70 vetítésen 1420 néző – többségében iskolás gyerek és nyugdíjas – vett részt.

Bodajk Könyvtári Információs és Közösségi Hely

A könyvtár alapterülete 100 m², ami a KSZR-ajánlásnak (80-100 m²) megfelel,¹¹ a megyei átlagot (68 m²) pedig meg is haladja.

A könyvtár állománya az integrált könyvtári nyilvántartásunk szerint – 2018. december 31-én – 12.423 db dokumentum, amiből 11.414 db saját, 1009 db KSZR-letét. Ez – a lakosságszámhoz viszonyítva – 3,04 dokumentum/lakos arányt jelent, ami az általános könyvtári normáknak¹² megfelel.

2018-ban a könyvtár saját – önkormányzati – forrásból 168 kötetet gyarapította állományát. A KSZR-en belül további 203 dokumentumot szereztünk be a könyvtár számára, és adtunk tartós letétbe. A helyi könyvtáros negyedévente könyv-ajánlójegyzéket, évente egyszer CD-, hangoskönyv- és DVD-ajánlójegyzéket, valamint éves folyóiratelőfizetési jegyzéket kapott, és erről választhatta ki a szükséges dokumentumokat könyvtára számára.

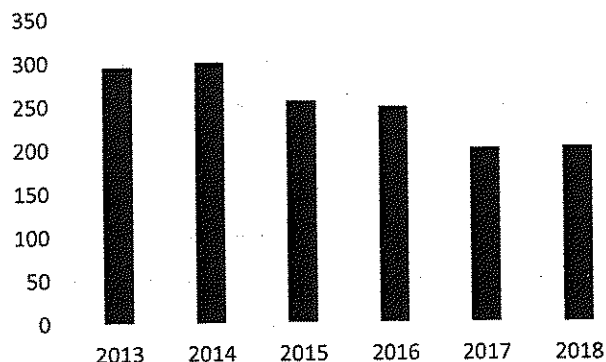
A könyvtár nyitvatartása egy átlagos héten 31 óra volt, ami a megyei átlagot (17 óra) jócskán meghaladó érték.

---

¹¹ www.fejerkszr.hu/_upload/editor/kszr_ajanlas.pdf

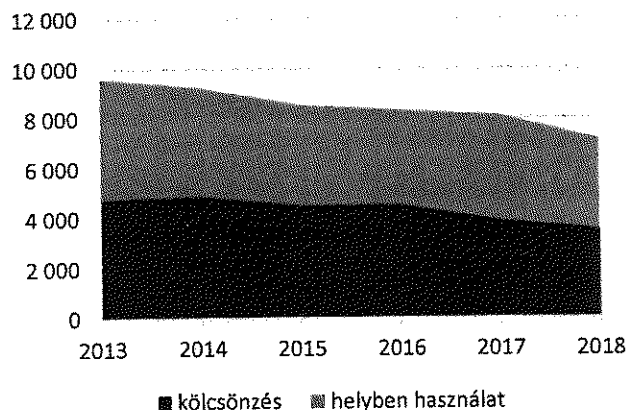
¹² „1000 lakosonként 3000 kötet”, Fehér M.: *A települési könyvtári működés normái, valamint teljesítménymutatói*, kézirat, 2010, lásd: www.pemeksz.hu/download/feherm2.pdf

Olvasók

2018-ban a könyvtárnak 202 aktív olvasója volt, ami a lakosságszámhoz viszonyítva (4,9%) alacsonyabb, mint a megyei átlag (6,9%). Az olvasók száma az utóbbi években folyamatosan csökken, de ez a jelenség az egész megyében megfigyelhető. Az olvasók kevesebb, mint harmada (58 fő) 14 év alatti.

Forgalom

A kölcsönzések száma 3549 volt, aminek egy lakosra vetített értéke (0,87) viszont meghaladja a megyei átlagot (0,69) – ez aktív olvasókat jelent, különösen, ha hozzáadjuk a csaknem ekkora helybenhasználatot is. Azonban – az olvasószámhoz hasonlóan, és a megyei trendekhez illeszkedve – a könyvtárhasználat itt is csökkenő.

2018-ban a könyvtárban 6 rendezvény volt, összesen 172 résztvevővel:

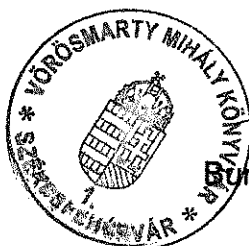
2018.03.23	A mozgás a te életed
2018.04.11	Posztolj verset!
2018.05.02	Töriest: Retteggett reneszánsz dinasztiák-Mediciek, Sforzák, Borgiák
2018.10.04	Egy reformkori család – a Szekrényessy család története
2018.11.09	Gesztenye-mese (bábelőadás)
2018.11.14	Könyvtárhasználati óra

2018-ban a könyvtár munkáját polcok beszerzésével segítettük.

A 2018. novemberi elégedettségmérésen a településről 8 válasz érkezett. Ez a szám nem alkalmas mély statisztikai elemzésre, de az kiderül belőle, hogy – 1-től 5-ig tartó skálán pontozva – a válaszadók maximálisan elégedettek a könyvtáros személyével (átlag: 5,0), elégedettek még a nyitvatartással (4,86), a tisztasággal (4,86) és az állomány rendezettségével (4,71), míg a könyvtár elhelyezkedése (4,29) és a bútorzat (3,86) már érezhetően kevesebb pontot kapott. Két válaszadó hiányolta a könyvtárból a klasszikus olvasótermet, voltak akik több szórakoztató irodalmat, idegennyelvű könyvet, mesekönyvet szeretnének látni az állományban. Aki részt vett rendezvényen (6 fő), az maximálisan elégedett volt vele, és szeretnék, ha több író-olvasó találkozó, hagyományőrző, helytörténeti és ismeretterjesztő előadás, valamint kiállítás lenne a könyvtárban.

Köszönjük az együttműködést.

Székesfehérvár, 2019. május 27.

Buriánné Tarró Edit Erzsébet
Buriánné Tarró Edit Erzsébet

igazgató

Függelék

Olvasói elégedettségmérés – Fejér megyei helyzetkép

2018. novemberében arra kértük olvasóinkat, hogy – önkéntesen és anonim módon – egy feleletválasztásos kérdőív kitöltésével fejezzék ki véleményüket településük könyvtáráról. 30 település 292 olvasója töltötte ki a kérdőívet,¹³ 41-en papíralapon, 251-en online.

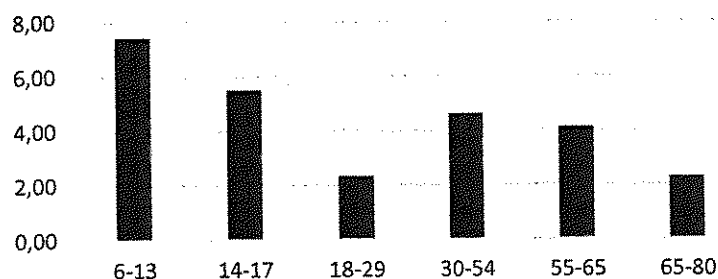
Válaszadók

Kérdőiveinkre az alábbi településekről kaptunk válaszokat: Alcsútdoboz (8 válasz), Baracs (27), Beloiannisz (13), Bodajk (8), Csabdi (4), Csókakő (27), Felcsút (19), Gyúró (4), Iszkaszentgyörgy (6), Kisapostag(1), Mány (9), Mezőfalva (5), Nádasdladány (8), Nagykarácsony (1), Pákozd (5), Pázmánd (3), Pusztavám (7), Ráckeresztúr (23), Sáregres (14), Sárszentágota (1), Söréd(3), Sukoró (4), Szabadegyháza (1), Sza-

badhídvég (10), Szár (4), Újbarok (15), Úrhida (8), Vál (31), Vértesacsa (3), Zámoly (20). Az alábbi megyei összesítés, értelemszerűen, ezen a súlyozás szerint jelenti a településeken lakók véleményét.

Válaszadóink nem egyenletesen oszlottak meg az egyes korcsoportok között, még akkor sem, ha a darabszámokat

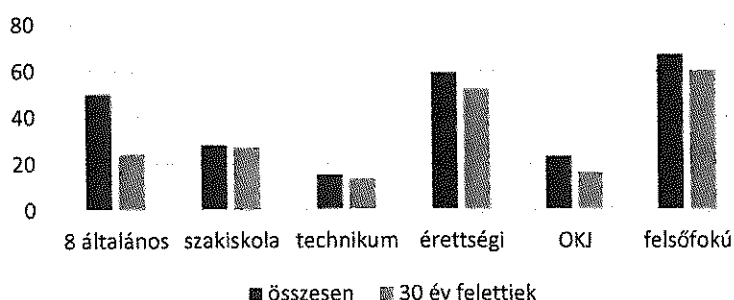
Válaszadók száma életkor szerint
(évre normálva)

– a korcsoport-intervallumok különböző hosszúsága miatt – évre normáltuk.

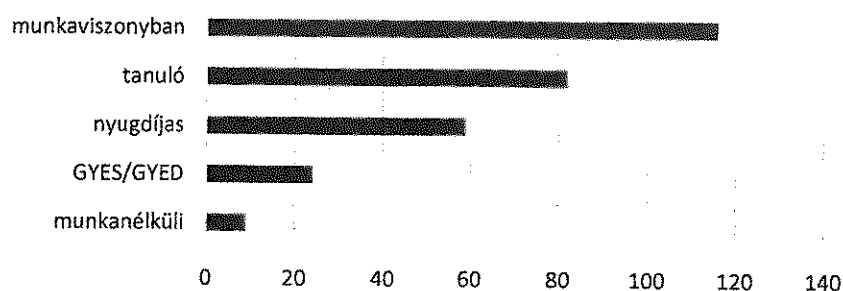
Válaszadóink iskolai végzettség szerint is változatos eloszlást mutattak. (Külön jeleztük a 30 év felettiekre vonatkozó adatokat, tekintve, hogy ez az a korcsoport, akiknek iskolai végzettsége már véglegesnek tekinthető.)

Válaszadók iskolai végzettség szerint

¹³ A válaszadók nem minden esetben válaszoltak az összes kérdésre, ezért a válaszok összesített száma ennél esetenként némileg kisebb lehet.

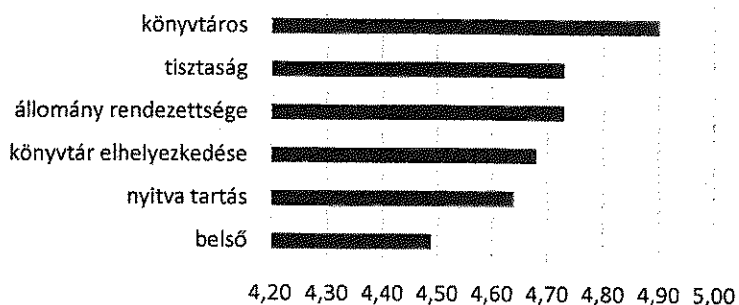
Válaszadók száma munkaerő-piaci státusz szerint

Válaszadóink munkaerő-piaci státuszának eloszlása szokványosnak tekinthető, csak a GYES/GYED-en lévők vannak látványosan túlreprezentálva.

A saját település könyvtárának értékelése

Értékelés 1-5 skálán (átlag)

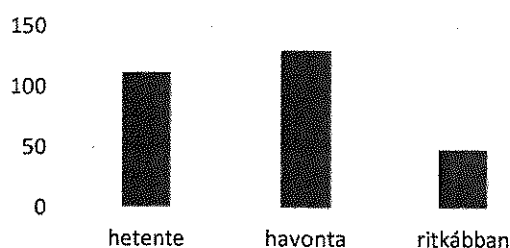

A válaszadók a könyvtár értékelésénél összességében meglepően magas pontszámokat adtak, de ezen belül kategóriánként markáns különbségek figyelhetők meg.

Látható, hogy a válaszadók legjobban a helyi könyvtáros személyével voltak elégedettek. Ezen túl inkább elégedettek voltak azokkal a dolgokkal, amelyekre a könyvtárosnak személyesen nagyobb ráhatása van (tisztaság, állomány rendezettsége), mint azokkal, amelyek inkább a fenntartó szerinti adottságnak számítanak (könyvtár elhelyezkedése, nyitva tartás, belső bútorzat).

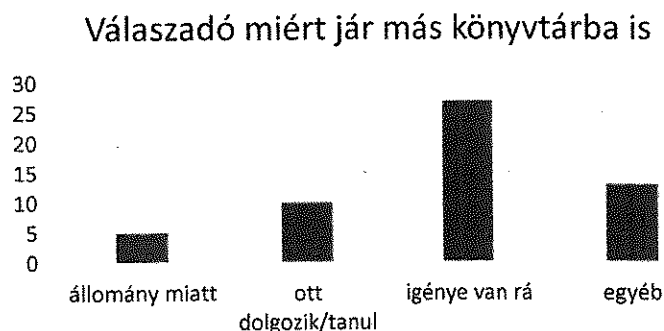
kal, amikre a könyvtárosnak személyesen nagyobb ráhatása van (tisztaság, állomány rendezettsége), mint azokkal, amelyek inkább a fenntartó szerinti adottságnak számítanak (könyvtár elhelyezkedése, nyitva tartás, belső bútorzat).

Könyvtárba járás

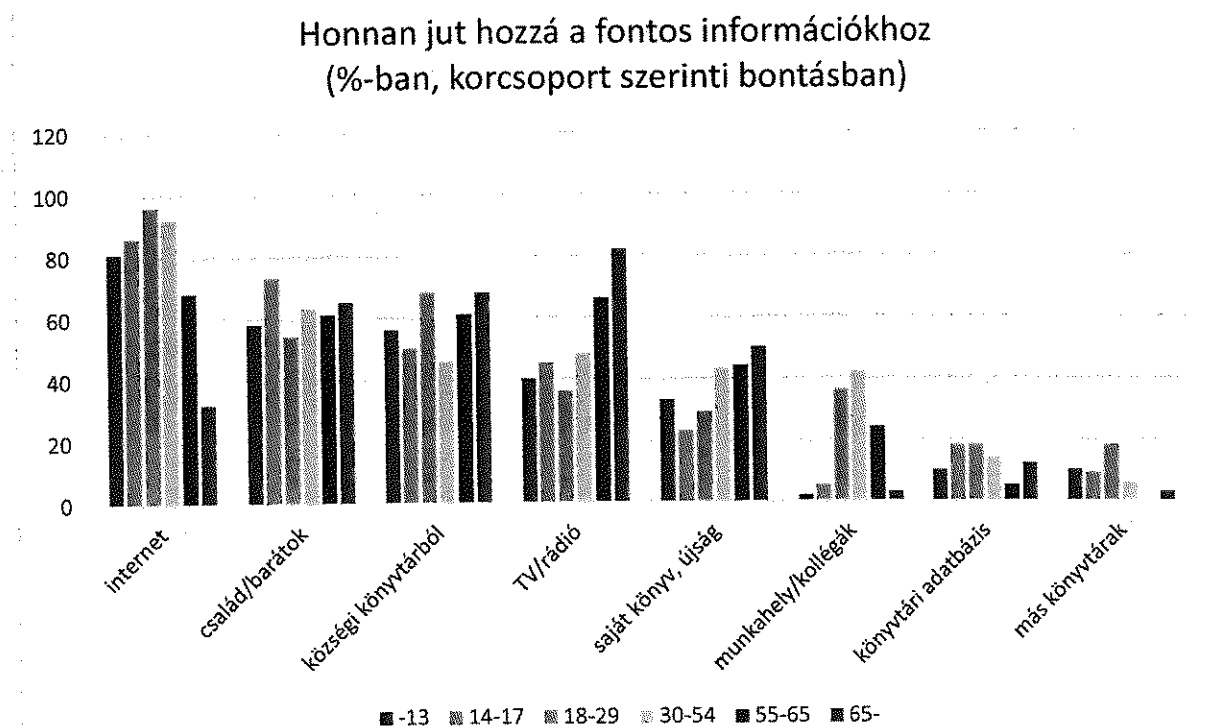
A válaszadók elég gyakori könyvtárlátogatóról adtak számot, de a mintavétel itt nyilvánvalóan torzít, hiszen a gyakori könyvtárba járók nagyobb valószínűséggel találkozhattak a felmérés kérdőívével, és talán eleve hajlamosabbak is voltak kitölteni azt.

A válaszadók 21 %-a számolt be arról, hogy más könyvtárba is jár. Ez jellemzően a járási központ vagy a megyeszékhely könyvtárát jelenti. Megkérdeztük a kettős könyvtári tagság okát is, a válaszadók nagy többségénél ez egyszerűen igényként adódik.

Információkhoz jutás

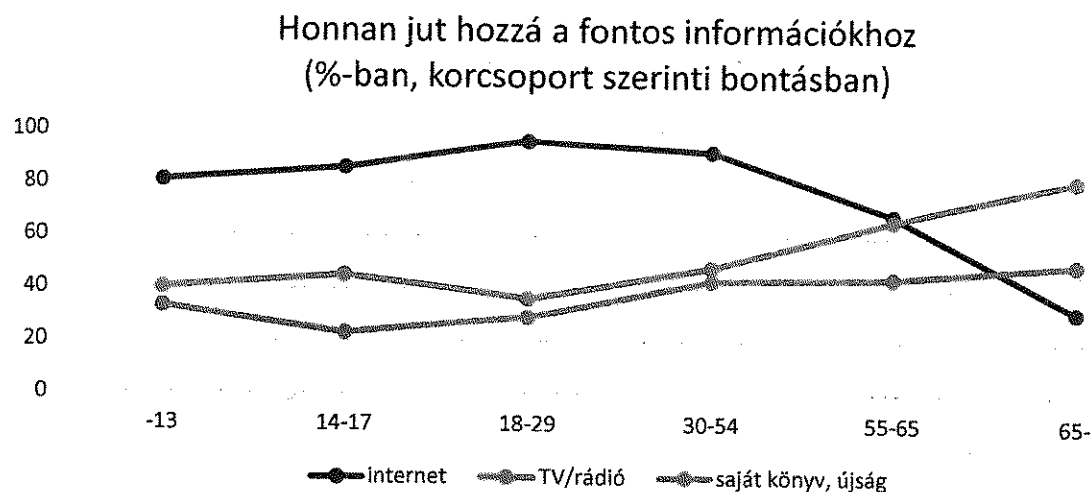
A felmérés legizgalmasabb része az volt, amikor azt tudakoltuk, hogy a válaszadók milyen forrásból szerzik ismereteiket. Az erre adott válaszokat korcsoportos bontásban értékeltük ki.

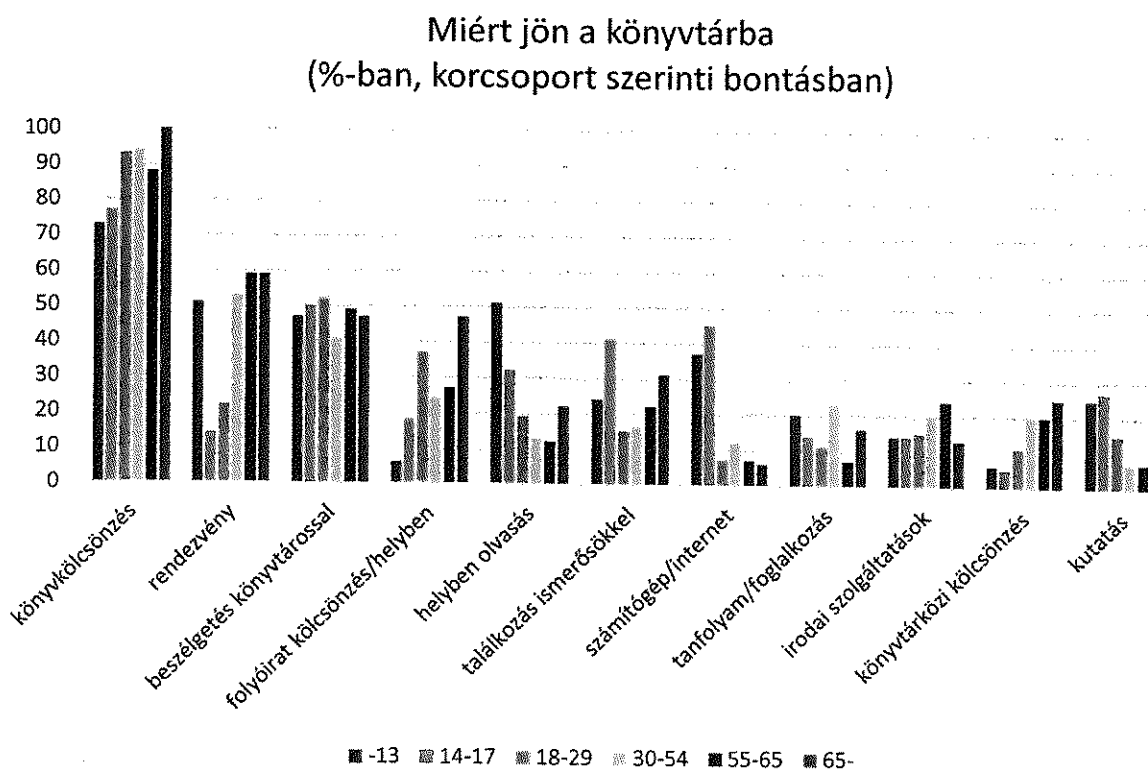
Látható, hogy az információszerzés módja korosztályonként markánsan különböző. Míg a „munkahely/kollégák” és a „más könyvtárak” információforrásként való használatának kiugrása a középső korosztályoknál magyarázható élethelyzeti és mobilitási sajátosságokkal, a fiatalabb korosztályok preferenciája az „internet” felé a „TV/rádió”-

val és a „saját könyv, újság”-gal szemben már meglévő generációs különbségekre mutat rá. Ezért ezeket az adatokat kiemelve is ábrázoljuk:

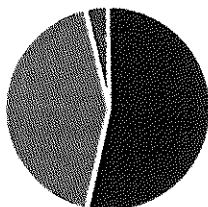
Szintén korcsoportbeli sajátosságokat mutatnak azok a válaszok, amikor azt kérdeztük, hogy miért járnak a válaszadók könyvtárba. A legtöbben – nem meglepő módon – könyvet kölcsönözni, de nagyon sokat nyomnak a latban a rendezvények, vagy csak egyszerűen egy jó beszélgetés – a sok helyen nagyon népszerű – könyvtárossal.

Könyvtárhasználati szokások

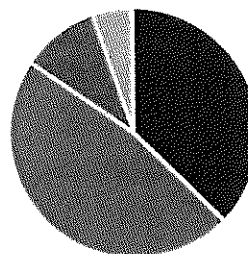
Érdeklődtünk afelől is, hogy a válaszadók kérik-e segítséget a könyvtárostól, illetve használják-e a keresésnél az elektronikus adatforrásokat.

Válaszadók kérik-e segítséget a könyvtárostól

■ rendszeresen ■ ritkán ■ soha

Válaszadó használja-e az elektronikus keresést

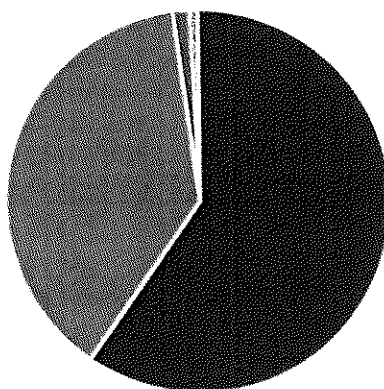

■ igen ■ nem ■ könyvtáros segítségével ■ nem tudja mit jelent

Elégedettség a könyvtárral és rendezvényeivel

Megkérdeztünk, hogy válaszadóink elégedettek-e a településükön lévő könyvtárak állományával és szolgáltatásaival.

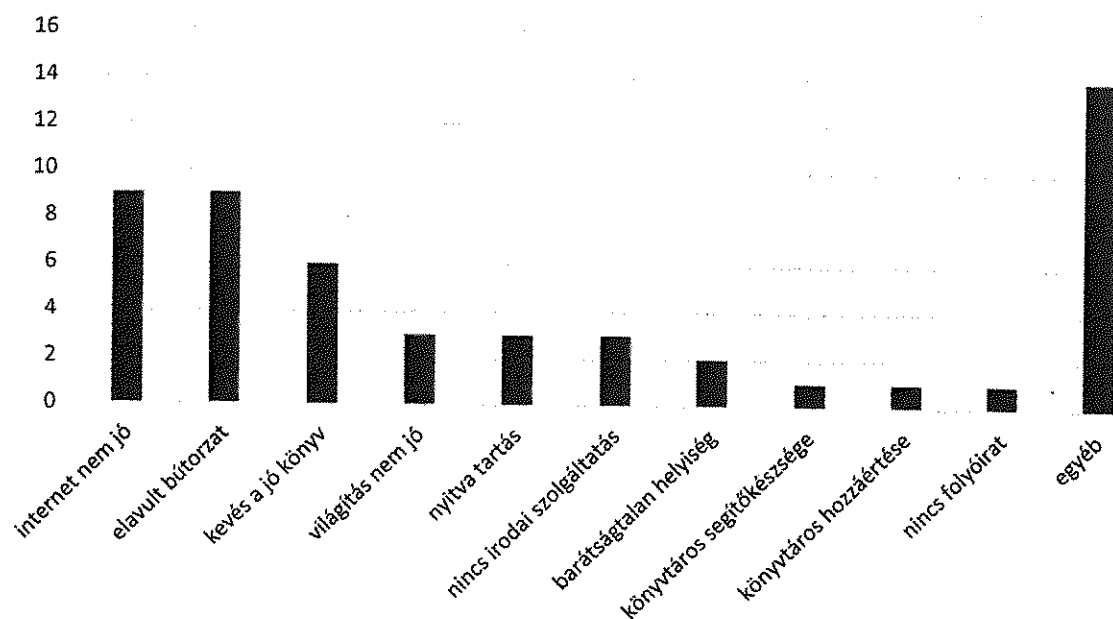
Válaszadó elégedett-e a könyvtár szolgáltatásaival

■ nagyon elégedett ■ elégedett ■ kevésbé ■ egyáltalán nem

A remek eredmény ellenére fontos arra rákérdezni, hogy aki nem (teljesen) elégedett, miért nem az.

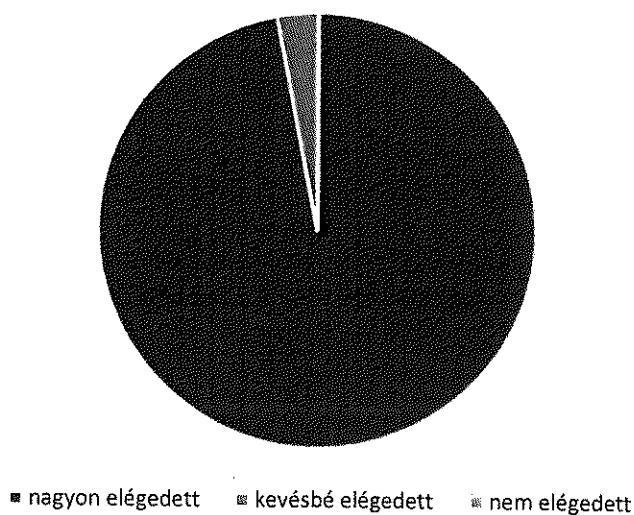
Mi az oka, ha nem (teljesen) elégedett?

A legtöbb kritika – szokás szerint – az internetet érte, ez után a legtöbben az elavult bútorzatot jelölték meg; egy újabb érv a bútorcseré program kiszélesítésére.

A rendezvényekkel való elégedettség elsőprő, jelezvén, hogy ez lassan könyvtári húzóágazattá növi ki magát a kistélepüléseken.

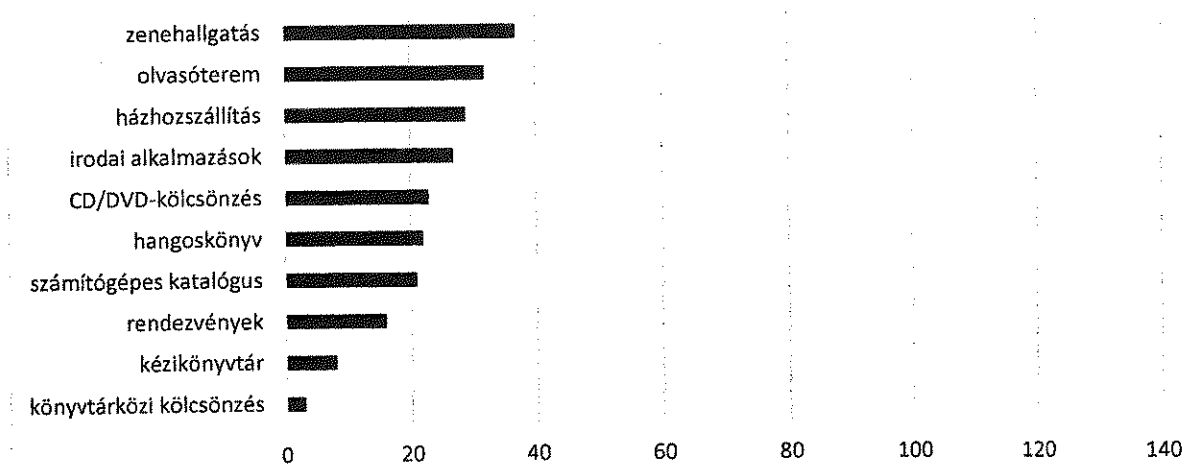
Elégedettség a rendezvényekkel

Mit hiányolnak?

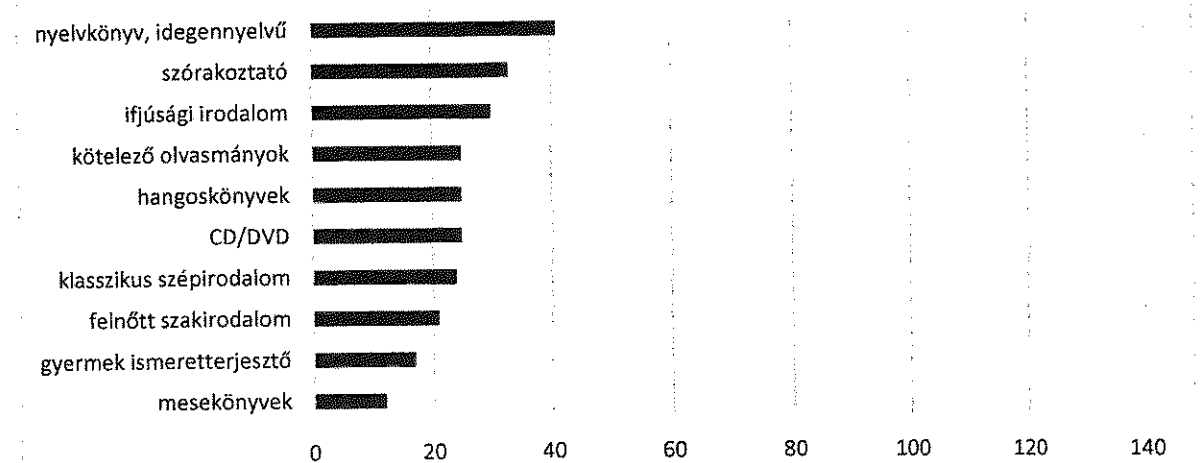
A jövőbeni fejlesztések irányát befolyásoló válaszok születtek azokra a kérdésekre, amelyeknél arra vártuk a választ, hogy a válaszadók mit hiányolnak a könyvtárainkból.

Milyen szolgáltatásokat hiányol?

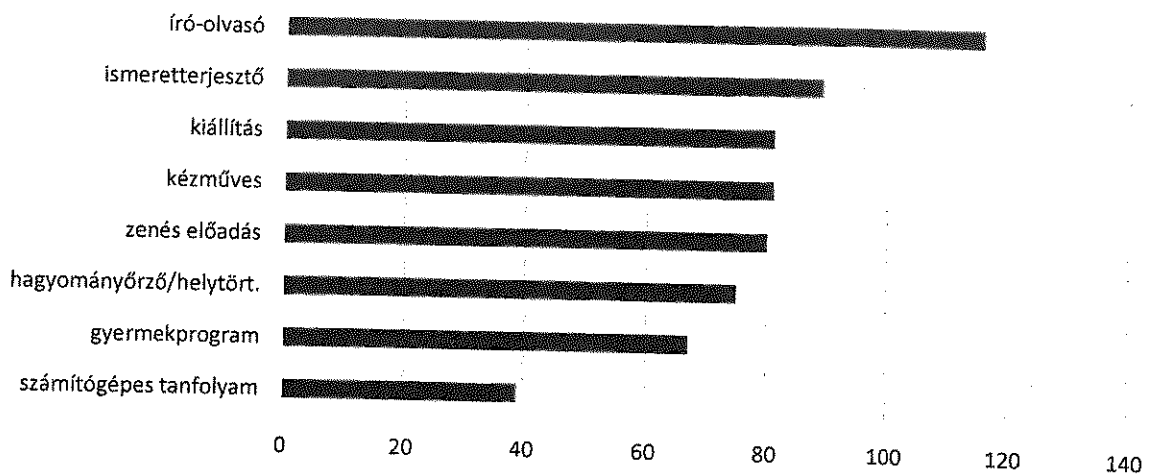

Megjegyzendő, hogy a tájékoztatás hiányosságaira utal az a furcsaság, hogy vannak olyan válaszadóink, akik a mindenhol elérhető lehetőségeket (könyvtárközi kölcsönzés, számítógépes katalógus) is hiányolják.

Milyen dokumentumokat hiányol a könyvtárból?

Milyen programokon venne részt szívesen?

Láthatóan megnyilvánul az igény a zenével összefüggő szolgáltatásokra és programokra, a művelődési ház profiljába tartozó rendezvényekre, de a legnagyobb igény még mindig a klasszikus könyvtári programok körébe tartozó író-olvasó találkozókra van.

